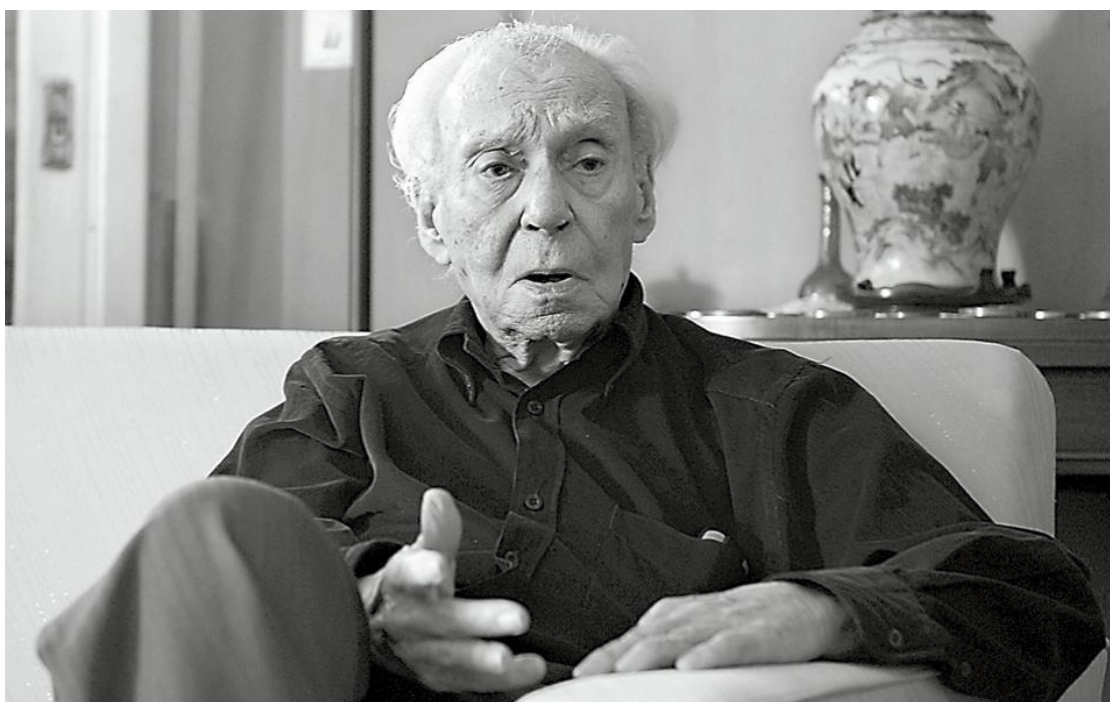

Μιχαήλ Σακελλαρίου, ο λόγιος που υπηρέτησε την κοινωνία

ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ

Ο μελετητής και ακαδημαϊκός Μιχαήλ Σακελλαρίου υπήρξε μία μεγάλη διαμετρήματος πνευματική προσωπικότητα της χώρας, που άφησε σημαντικό διδακτικό, ερευνητικό και συγγραφικό έργο (φωτογραφία του Βαγγέλη Ζαβού για την «Κ»).

Είχε συμπληρώσει 102 χρόνια ζωής ο ακαδημαϊκός στην έδρα της Αρχαίας Ελληνικής Ιστορίας (από το 1983) Μιχαήλ Σακελλαρίου. Έφυγε από τη ζωή το περασμένο Σάββατο 16 Αυγούστου. Και μερικές μέρες νωρίτερα συζητούσε με την αγαπημένη του φίλη και συνάδελφο, αρχαιολόγο Λίλα Μαραγκού, για έγγραφα και κείμενα που ήθελε να ξαναδεί και του ήταν απαραίτητα για κείμενα που ετοίμαζε! Ο αγαπημένος ανιψιός του, Μιχάλης Σακελλαρίου επίσης, θα φροντίσει με σεβασμό το έργο που άφησε και όσα δεν πρόλαβε να τελειώσει. «Δούλευε μέχρι το τελευταίο Σάββατο, 9 Αυγούστου» είπε χθες το πρωί στην «Κ».

Μάλιστα το τελευταίο του βιβλίο εκδόθηκε τον Απρίλιο του 2014 από τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης με τίτλο «Ένας συνταγματικός

δημοκράτης, ηγέτης κατά την Επανάσταση του 1821 – Ο Γ. Λογοθέτης Λυκούργος της Σάμου (1772-1850)». Στην τελευταία φράση του προλόγου του σημειώνει ο Μιχαήλ Σακελλαρίου: «Τελειώνοντας, οφείλω να προειδεάσω τον αναγνώστη ότι είμαι ένας από τους απογόνους του Λυκούργου. Στη δήλωση τούτη προβαίνω γιατί θέλω να προκαλέσω την κριτική του εγρήγορση ώστε να μην του διαφύγει ενδεχόμενη μεροληψία μου»! Ίσως να είναι και η τελευταία δημοσιευμένη φράση του. Την κρατάμε ως παρακαταθήκη επιστημονικού ήθους.

Ο Μιχαήλ Σακελλαρίου, αυτός ο σπουδαίος επιστήμονας και άνθρωπος, κηδεύεται σήμερα στις 10 το πρωί από το Α΄ Νεκροταφείο. Γεννήθηκε στην Πάτρα τον Φεβρουάριο του 1912. Ξεκίνησε τις σπουδές του από τη Φιλοσοφική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών και ακολούθησαν μεταπτυχιακά στη Γαλλία. Το 1959 εξελέγη τακτικός καθηγητής της Αρχαίας Ιστορίας στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, θέση από την οποία απομακρύνθηκε το 1967 από τη Δικτατορία και στην οποία επανήλθε το 1974 με τη Μεταπολίτευση. Από το 1970 έως το 1975 δίδαξε στο Πανεπιστήμιο Lyon II. Αφοσιώθηκε στην επιστήμη του, συνεργάστηκε ή διηύθυνε πολλά ερευνητικά κέντρα στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και αρθρογραφούσε σε πολλά επιστημονικά περιοδικά.

Πριν από 3,5 χρόνια δέχθηκε την «Κ» στο σπίτι του στο Κολωνάκι και μας εμπιστεύτηκε μερικές από τις σκέψεις του και τη ματιά του για τη ζωή και την επιστήμη. Ταν, είναι, ένα σπίτι γεμάτο βιβλία και φωτογραφίες της αγαπημένης του συζύγου. Οι τοίχοι γεμάτοι με πίνακες του Τέτση, του Παππά, του Κοντόπουλου. «Μας άρεσαν τα ωραία πράγματα με τη γυναίκα μου, αλλά επιβάλλαμε στον εαυτό μας κάποια όρια. Δεν κάναμε παιδιά, επειδή δεν ήθελε παιδιά. Αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε ένα Ίδρυμα. Θα ενισχύει προγράμματα σ' ένα Κέντρο της Ακαδημίας και στο ΚΕΡΑ (Κέντρο Ελληνικής και Ρωμαϊκής Αρχαιότητας). Τώρα, γιατί δεν κάναμε παιδιά; Το λέω πάντα με υπερηφάνεια: μου είπε “σ’ αγαπώ τόσο πολύ, που δεν θέλω να μοιράσω την αγάπη με άλλον έξω από σένα”. Καταλαβαίνετε; Με αφόπλισε».

Ο Μιχαήλ Σακελλαρίου είχε γλυκύτητα, αμεσότητα, χιούμορ αλλά και μια ένταση νεανική, όταν η κουβέντα έφτανε σε θέματα που τον ευαισθητοποιούσαν. Οπως όταν η συζήτηση ήρθε στο Εθνικό Ίδρυμα και στο ΚΕΡΑ, του οποίου ήταν ιδρυτής και πρώτος διευθυντής. «...Θυμάμαι όταν ιδρύθηκε το ΚΕΡΑ. Δεν μπορούσαμε να συνεννοηθούμε με τους πολιτικούς. Δεν καταλάβαιναν τι κάναμε. Μιλούσα σ' έναν υπουργό τότε και του εξηγούσα, κι εκείνος κοιτούσε πάνω από το κεφάλι μας. Και η εντύπωση που αποκόμισε ήταν ότι ασχολούμαστε με το χρώμα της ζώνης του Μεγάλου Αλεξάνδρου»!

Το βιογραφικό του είναι γεμάτο τίτλους, βραβεύσεις, δημοσιεύσεις, συμμετοχές σε ελληνικούς και ξένους οργανισμούς. Παρ' όλα αυτά, έλεγε: «Αισθάνομαι ότι δεν απέδωσα όλα όσα μπορούσα. Σπαταλήθηκα και το 'χω παράπονο αυτό. Μου στέρησαν χρόνο. Διότι ενώ πήρα το πτυχίο μου το 1933 και εμφανίστηκα πολύ γρήγορα μ' ένα βιβλίο σημαντικό, δεν μπόρεσα να κάνω πανεπιστημιακή καριέρα και σπαταλήθηκα ως καθηγητής Μέσης Εκπαίδευσης. Έτσι, επεδίωξα να εξαρτώμαι από την κρίση ανθρώπων που ήταν σε θέση να κρίνουν. Πού θα το έβρισκα αυτό; Στο εξωτερικό. Αναγνωρίστηκα εκεί και εξαρτιόμουν από τις κρίσεις των ξένων συναδέλφων μου, κι όχι ανόητων και αγράμματων συμπατριωτών μου. Αγαπητή μου, η αντιμετώπιση ενός νέου επιστήμονα, τότε και αργότερα και ίσως μέχρι σήμερα, είναι κυριολεκτικά βάρβαρη. Είναι τελείως διαφορετική εκεί όπου υπάρχει πραγματικά πολιτισμός και συναίσθηση καθήκοντος».

Μια αίσθηση καθήκοντος που υπηρετούσε και στην Ακαδημία Αθηνών, από τις συνεδριάσεις της οποίας σπανίως έλειπε. «Ο ακαδημαϊκός μπορεί να έχει πάρα πολλή δουλειά ή να μην κάνει τίποτα! Εξαρτάται από τον ίδιο. Αν δεν κάνεις τίποτα, κανείς δεν θα σε μαλώσει. Αλλά κι όταν είσαι πολύ ή πάρα πολύ ενεργός, πάλι κανείς δεν θα σε μαλώσει».